

KORSZERŰ ZSIRADÉKIPARI TECHNOLÓGIAI MEGFONTOLÁSOK

**ORSZÁGOS SZAKTANÁRI
TOVÁBBKÉPZÉS**

Feladatok, kihívások, követelmények

- Korunk (egyik) fogyasztói kulcsszava: *egészség*
- Zsírok, olajok és az egészség ?
(3700-4000 kJ/100 g energiatartalom)
- Mi lehet az üzenet, amit a fogyasztó értékkel és élelmiszertudományi szempontból is igazolható ?

1. Zsírsvösszetétel, esszenciális zsírsavak

- **Omega 3 típus:** Alfa-linolénsav, eikoza-pentaénsav, dokozahexaénsav
- **Omega 6 típus:** linolsav, gamma linolénsav
- Valamennyi PUFA, de főleg a tritelítetlenek avasodnak, elveszítik biológiai értéküket

Technológiai válasz

- ❑ Oxidációs stabilitás optimalizálása:
- ❑ Olyan keverék létrehozása, amelyben az esszenciális zsírsavak mellett védőfaktorként nagy stabilitású MUFA zsírsav (olajsav) is jelen van.
- ❑ Az oxidációs stabilitás nem követi a keverés arányát. A kapcsolat exponenciális jellegű.
- ❑ Kereskedelmi példa (Vénusz grillolaj, Flóra margarin)

2. Hidegen sajtolt olajok ?

- A hidegsajtolás nem a sajtolás hőmérsékletét jelenti, hanem az előzetes hőkezelés (kondicionálás) hiányát, illetve az utólagos finomítás elmaradását.
- A hidegen sajtolt olaj racionalitása:
- (Fogyasztói tévképzet)

Technológiai válasz

Rossz válasz : "első prézelés"

Racionális válasz: finomítási paraméterek felülvizsgálata, derítőföld, hőmérséklet, fizikai savtalanítás (jórészük rendben van, de : kommunikáció)

3. Transzzsírsavak

- ▣ A 71/2013. (XI. 20.) EMMI rendelet lényegében nyugvópontot tesz az ügyre, de...

„transz-zsírsav: a legalább egy nem konjugált transz konfigurációjú szén-szén kettőskötést tartalmazó zsírsav,....

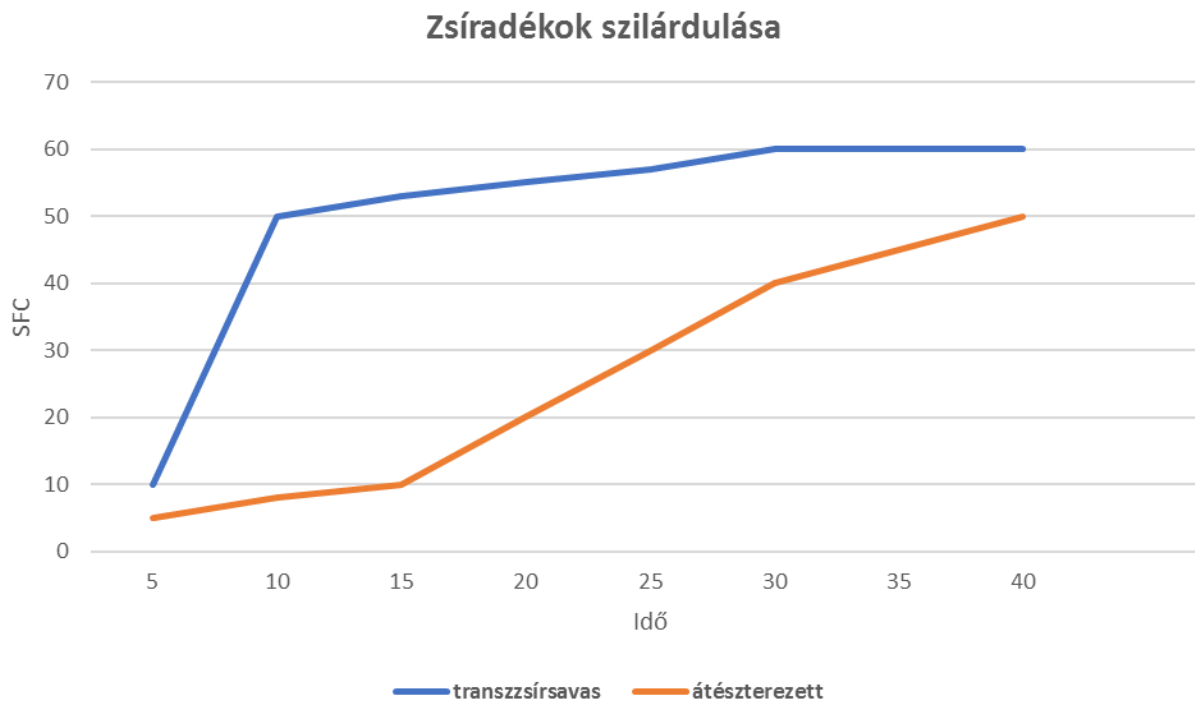
Tilos olyan élelmiszert forgalomba hozni, amely zsírtartalmának 100 grammjában a transz-zsírsavak mennyisége meghaladja a 2 grammot” (ill. 4, ill. 10 g-t)

-
- Az összes transzzsírsavak között nagyon sok olyan van, amelyhez standard sincs
  - Egyes transzzsírsavak egészségügyi hatásáról semmit nem tudunk
  - *Potenciális szabályozási anomália (?): egy zsiradék átlépheti a határértéket a minor transzzsírsavak jelenléte miatt*

Technológiai válasz

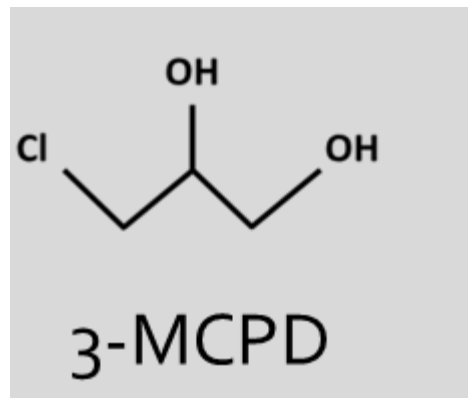
- Átészterezett, frakcionált zsírok és a fullhidrogénezettek keverékei...

„Rákkeltő anyagok a margarinban”- „Tudatos” Vásárlók Egyesülete

---

- A Tudatos Vásárlók Egyesülete 2015-ben ezzel a címmel riogatta olvasóit. A szóban forgó anyag a 3-MCPD (3- monoklór propándiol)

-
- Potenciális rákkeltő, a pálmazsír magas hőmérsékletű (240°C fölött) dezodorálásakor képződik klór jelenlétében.
  - Miért épp a margarin ?
  - Egyébként a hazai margarinokban nincs a határértéket megközelítő mértékben sem

-
- Fogasztóvédők felelőssége, ipar válasza..
  - A technológia a hőmérsékleti programon és derítési technológián változtatott

Fenntarthatóság, pálmazsír

- Súlyos, nem lebecsülhető probléma, amely természetési eredetű
- Nem csak az ökológiai irreverzibilis károsodás a probléma, hanem a nemzetállami szuverenitás (Indonézia és Malajzia szuverén államok: EU direktívák nem érvényesek...)
- Megoldás az RSPO ? Sok kritika, de jelenleg az egyetlen pozitív törekvés (igaz, hogy önkéntes)

GMO

- Nagy kérdés ... (Roundup ready, Bt kukorica és aztán a második és harmadik generációk)
- Európai kulturális hagyomány ...
- Tudományfilozófiai háttérmegfontolások...
- Technológiai válasz: szójalecitin helyett napraforgó-lecitin, repcelecitin :
elégleges ? szegényes ?

Kihívások, válaszok

- A szakoktatás felelőssége:
- Szempontokat, mérlegelési képességeket, józanságot közvetíteni a tudás mellé. A kihívások a jövő generáció életfeladatai, gyakran jelentősen túlnőnek egy gyárkapun, vagy egy laboratóriumon
- A reális válaszok megtalálása a felnövő generáció feladata, de a felelősség közös

---

**KÖSZÖNÖM
FIGYELMÜKET**